

Юридичний факультет

Декан факультету: **Ковальова Світлана Григорівна** – кандидат юридичних наук, доцент.

Заступник декана факультету: **Валецька Оксана Валеріївна** – кандидат юридичних наук, доцент.

Методист вищої категорії: **Вишкваркова Наталя Володимирівна.**

С. Г. Ковальова – декан факультету, кандидат юридичних наук, доцент

Історія факультету

Історія юридичного факультету тісно пов'язана із заснуванням самого університету як філії Національного університету «Києво-Могилянська Академія». На початковому етапі свого існування в рамках Миколаївської філії НУ КМА відповідно до рішення вченої ради Національного університету «Києво-Могилянська академія» та наказу від 18 травня 1999 р. № 256/С «Про створення кафедри правознавства» було створено кафедру правознавства у наступному складі:

1. **Ситник Віктор Олександрович** – кандидат юридичних наук, доцент – завідувач кафедри правознавства.

2. **Голодний Михайло Олександрович** – кандидат юридичних наук, доцент.

3. **Майданник Олексій Васильович** – кандидат юридичних наук, доцент.

4. **Ковальчук Зінаїда Олександрівна** – кандидат юридичних наук, доцент.

5. **Барило Тамара Сергіївна** – кандидат юридичних наук, доцент.

6. **Проценко Тамара Павлівна** – кандидат юридичних наук, доцент.

7. **Костецька Тетяна Анатоліївна** – кандидат юридичних наук, доцент.

8. **Бєлан Микола Миколайович** – в.о. доцента.

9. **Коновалов Володимир Васильович** – старший викладач.

10. **Мамчур Людмила Володимирівна** – старший викладач.

11. **Шиян Тетяна Олександрівна** – старший викладач.

Згодом, із розвитком матеріальних та наукових потужностей університету, на базі кафедри 31 серпня 2000 р. був створений Департамент правничих наук. Керівником департаменту було призначено кандидата юридичних наук, доцента **Ситника Віктора Олександровича**. 3 вересня 2001 р. департамент реорганізовано у факультет правничих наук.

Протягом 2004-2005 рр. на факультеті працювало вже 3 кафедри: кафедра загально-правових наук, кафедра галузевих правових наук, кафедра державно-правових наук.

Наказом від 11 вересня 2006 р. відповідно до рішення вченої ради від 07.09.1996 р. «Факультет правничих наук» було перейменовано у «Юридичний факультет».

26 жовтня 2006 р. на засіданні вченої ради університету (протокол № 2(44)) та згідно із наказом ректора № 234/К від 31 жовтня 2006 р. кафедри юридичного факультету перейменовані наступним чином:

- кафедру загально-правових наук – у кафедру історії та теорії держави і права;
- кафедру державно-правових наук – у кафедру конституційного та адміністративного права і процесу;
- кафедру галузевих правових наук – у кафедру цивільного та кримінального права і процесу.

За період існування юридичного факультету деканами факультету були: к.ю.н., доцент Віктор Олександрович Ситник, д.ю.н., професор Олександр Анатолійович Кириченко, к.ю.н., доцент Дмитро Сергійович Січко. Нині факультет очолює к.ю.н., доцент Світлана Григорівна Ковальова.

В. О. Ситник –
к.ю.н., доцент, декан
факультету у 2001-2006 рр.

О. А. Кириченко –
д.ю.н., професор, декан
факультету у 2006 р.

Д. С. Січко –
к.ю.н., доцент, декан
факультету у 2007-2010 рр.

Сьогодні юридичний факультет ЧДУ ім. Петра Могили – провідний навчальний і науковий юридичний заклад Миколаївської області. На факультеті працюють 3 доктори та 11 кандидатів юридичних наук.

Учені факультету здійснюють широку програму науково-дослідних робіт у різних сферах юридичної науки, беруть активну участь у науковому консультуванні різних державних і міжнародних органів з правових питань.

Факультет має у своєму розпорядженні всі необхідні умови для підготовки кваліфікованих юристів за спеціальністю «Правознавство». На базі факультету працює Центр інноваційних методик правничої освіти, який аналізує, узагальнює та розробляє новітні навчальні технології, проводить тренінги, видає методичні посібники тощо.

Організаційна структура Професорсько-викладацький склад

Нині викладання дисциплін соціально-гуманітарного циклу на юридичному факультеті забезпечують 9 докторів наук, професорів та 8 кандидатів наук, доцентів, які працюють на штатних засадах загальноуніверситетських кафедр: історії, соціології, філософії, інтелектуальних інформаційних систем, англійської мови, теорії та практики перекладу, української філології та світової літератури.

Викладання циклу фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін забезпечують на штатних засадах 1 доктор юридичних наук, професор, 11 кандидатів юридичних наук, доцентів. За сумісництвом до викладання залучено 2 доктори юридичних наук, професори.

В університеті під керівництвом д.ю.н. професора О. А. Кириченка відкрита та діє аспірантура за спеціальністю 12.00.09 – «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза».

КАФЕДРА КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

Завідувач кафедри – кандидат юридичних наук, професор б.в.з.
Сущенко Володимир Миколайович

Штатні викладачі:

- Кандидат юридичних наук, доцент **Синьов Олександр Володимирович;**
- Кандидат юридичних наук, доцент б.в.з. **Коссе Дмитро Дмитрович;**
- Старший викладач **Бідей Олександр Миколайович;**
- Старший викладач **Панченко Сніжана Сергіївна;**
- Асистент **Усіков Олексій Віталійович.**

Зовнішнє сумісництво:

- Доктор юридичних наук, професор **Марцеляк Олег Володимирович.**
- Завідуюча кабінетом кафедри конституційного та адміністративного права і процесу – **Каніровська Альона Михайлівна.**

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ

Завідувач кафедри – кандидат юридичних наук, доцент б.в.з. **Мамчур Людмила Володимирівна**

Штатні викладачі:

- Доктор юридичних наук, професор **Кириченко Олександр Анатолійович**;
- Кандидат юридичних наук, доцент б.в.з. **Валецька Оксана Валеріївна**;
- Кандидат юридичних наук, доцент б.в.з. **Січко Дмитро Сергійович**;
- Кандидат юридичних наук, доцент б.в.з. **Шаповалова Ольга Іванівна**;
- Старший викладач **Коновалов Володимир Васильович**;
- Викладач **Гончарова Олександр Владиславівна**;
- Старший викладач **Тунтула Олександра Сергіївна**.

Зовнішнє сумісництво:

- Доктор юридичних наук, професор **Косак Володимир Михайлович**;
- Кандидат юридичних наук, доцент б.в.з. **Ланцедова Юлія Олександрівна**;
- Завідувача кабінетом кафедри цивільного та кримінального права і процесу – **Омельченко Альона Сергіївна**.

КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Завідувач кафедри – Ситник Віктор Олександрович, кандидат юридичних наук, доцент.

Штатні викладачі:

- Кандидат юридичних наук, доцент *Сич Василь Олексійович*;
- Кандидат юридичних наук, доцент *Лісна Іванна Стефанівна*;
- Старший викладач *Борисов Ігор Валерійович*;
- Старший викладач *Шведова Ганна Леонідівна*.

Зовнішнє сумісництво:

- Старший викладач *Дворецька Олена Миколаївна*;
- Старший викладач *Дерюгіна Ольга В'ячеславівна*;
- Завідуюча кабінетом кафедри історії та теорії держави і права – *Дорохова Юлія Олегівна*.

Факультет плідно співпрацює з Інститутом держави і права Національної академії наук України ім. В. М. Корецького, Інститутом законодавства Верховної Ради України, Науково-дослідним інститутом судових експертиз. Укладено договори про співпрацю з юридичними факультетами вузів Запоріжжя, Донецька, Курська, Мінська.

Співробітники факультету отримують методичну допомогу та наукове керівництво, які здійснюють відомі вчені, такі як: академік НАН України Ю. С. Шемшученко; член-кореспондент НАН України О. Л. Копиленко; доктор юридичних наук, професор В. М. Коссак; доктор юридичних наук, професор О. М. Костенко; доктор юридичних наук, професор Р. О. Стефанчук.

Науково-методична робота викладачів та студентів факультету

Навчально-методичне забезпечення здійснюється згідно із Законом України «Про вищу освіту», положенням «Про державний вищий навчальний заклад», затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України № 1074 від 5 вересня 1996 р., «Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», затвердженим наказом МОН України від 02.06.1993 р. № 161 та іншими нормативно-правовими актами.

Освітньо-професійна програма фахівця зі спеціальності «Правознавство» ухвалена вченою радою, затверджена ректором ЧДУ ім. Петра Могили, погоджена з головою НМК з права, директором методичного центру вищої освіти і директором департаменту вищої освіти МОН України. Освітньо-професійна програма визначає нормативний зміст навчання, встановлює вимоги до змісту, обсягу та рівня спеціальності «Правознавство». Навчальний план з підготовки спеціаліста затверджений у встановленому порядку.

Для методичного забезпечення викладання навчальних дисциплін на юридичному факультеті ЧДУ ім. Петра Могили розроблено: програми та робочі навчальні програми дисциплін; інструктивно-методичні матеріали щодо проведення семінарських та практичних робіт; тематика і методичні вказівки з виконання курсових робіт; навчальні і контрольні тести; роздатковий матеріал з навчальних дисциплін; екзаменаційні білети; методичні матеріали для самостійної роботи студентів. Методичне забезпечення більшості дисциплін відповідає вимогам освітньо-професійної програми.

Всі навчальні дисципліни забезпечені навчальними програмами, які містять теми лекційних, лабораторних та практичних занять, регламент самостійної роботи студентів, методи контролю знань, перелік рекомендованої літератури.

Для підготовки дипломної роботи розроблені методичні вказівки з підготовки та захисту дипломної роботи на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» зі спеціальності 7.060101. Розроблені також методичні вказівки для написання та захисту курсової роботи.

У видавництві університету для навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін видано: 28 навчально-методичних праць, серед яких 3 монографії та 2 навчальних посібники, рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання у навчально-виховному процесі.

Актуальність напрямку підготовки

Правознавство – суспільна юридична наука про державу і право, сутність, систему, призначення і застосування правових норм, інститутів, галузей права, про свободи, права і обов'язки громадян, організацій, про відповідальність за правопорушення, а також про інші суспільні явища, відносини, які мають юридичне значення.

Висока соціальна і політична значимість професії юриста в сучасному суспільстві визначає особливе відношення до формування вимог з його підготовки. Факультет готує висококваліфікованих фахівців, які засвоїли основні досягнення світової цивілізації, мають весь комплекс фундаментальних правових знань, добре орієнтуються в українському законодавстві.

Випускники факультету неухильно застосовують закон на основі конституційних положень, аналізують судову та іншу правозастосовну практику, професійно і морально готові захищати права людини і громадянина. Специфіка професії зобов'язує юриста бути справжнім аналітиком і з професійної, і з загальнолюдської, моральної, політичної і психологічної точок зору. Від юриста потрібні всебічна підготовка, знання життя, законів, людських відносин, тонкий аналіз конкретних ситуацій, високі моральні якості, чітка громадська позиція. Отримані знання допомагають випускникам вирішувати правові проблеми ринкової економіки і підприємницької діяльності, забезпечувати правовий супровід договорів – основної конструкції українського законодавства, чітко дотримуватися норм професійної етики у своїй повсякденній роботі.

Для працюючої молоді існує заочна форма навчання.

Випускники факультету можуть працювати на таких посадах:

- юрисконсульт, адвокат, помічник адвоката, керівник адвокатської структури, нотаріус, керівник нотаріальної контори;
- інспектор, начальник митниці і податкової служби;
- суддя усіх ланок судової системи України;
- прокурор, помічник прокурора;
- слідчий (органів СБУ, МВС, прокуратури);
- керівник юридичного, договірної, комерційних підрозділів державних підприємств, господарських товариств різної форми власності, рекламних, маркетингових, посередницьких, аудиторських фірм, комерційних, підприємницьких та банківських структур;
- поглиблення фахової підготовки в аспірантурі, магістратурі державної служби.

Перелік фахових дисциплін

Студенти-юристи повинні мати відповідний рівень політичної, етичної та психологічної культури: мати чітко сформовані принципові засади світогляду як загального усвідомлення про навколишній світ і своє місце в ньому, про шлях реалізації в умовах реальної дійсності своїх життєвих програм; сформувані філософське, економічне, політичне мислення; розумітися в проблемах ринкової економіки, соціальних, національних, історичних та демографічних процесах розвитку суспільства.

Навчальний план галузі з підготовки *бакалаврів* передбачає вивчення студентами факультету наступних дисциплін:

I. Нормативні навчальні дисципліни:

1.1. Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін: історія України, ділова українська мова, філософія, основи психології та педагогіки, релігієзнавство, основи економічної теорії, політологія, соціологія, іноземна мова, фізичне виховання.

1.2. Цикл фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін: логіка, юридична деонтологія, теорія держави та права, історія держави і права України, історія держави і права зарубіжних країн, історія вчень про державу і право, судові та правоохоронні органи, конституційне право України, конституційне право зарубіжних країн, адміністративне право, фінансове право, цивільне право, сімейне право, кримінальне право, трудове право, екологічне право, кримінальний процес, цивільний процес, криміналістика, міжнародне публічне право, господарське право, екологічне право, безпека життєдіяльності та ЦО, основи інформатики та обчислювальної техніки.

II. Вибіркові навчальні дисципліни:

2.1. Цикл професійно-орієнтованих дисциплін: аграрне право, міжнародне приватне право, основи римського права, господарський процес, судова медицина та психіатрія, житлове право, кримінально-виконавче право, кримінологія, корпоративне право, банківське право, права людини та їх захист.

2.2. Цикл дисциплін самостійного вибору навчального закладу: нотаріат України, судова риторика, біржове право, судова бухгалтерія, етика, податкове право, правова статистика, естетика, правове регулювання іноземних інвестицій в Україні, латинська мова.

Навчальний план з підготовки *спеціалістів* передбачає вивчення студентами факультету наступних дисциплін:

I. Нормативні навчальні дисципліни:

1.1. Цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін: Інформаційні технології в правознавстві, охорона праці в галузі.

1.2. Цикл фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін: адвокатська діяльність, загальне і процесуальне документування, правнича психологія, право соціального захисту, право інтелектуальної власності.

II. Вибіркові навчальні дисципліни:

2.1. Цикл професійно-орієнтованих дисциплін: Інформаційне право, правове регулювання банкрутства, правове регулювання обігу цінних паперів, договірне право, право європейського союзу, адміністративний процес, адміністративна відповідальність.

2.2. Цикл дисциплін самостійного вибору навчального закладу: митне право, міжнародний комерційний арбітраж, порівняльне виборче право і парламентаризм, професійна відповідальність юриста, сучасні проблеми юриспруденції, актуальні проблеми регіонального та місцевого нормотворення, утвердження верховенства права: співпраця між Україною та ЄС.

Викладачі ЧДУ ім. Петра Могили вже мають значний досвід викладання предметів, зокрема, іноземної мови, тому що в університеті на будь-якому факультеті іноземні мови вивчаються в обсязі на менше 1300 годин.

У ЧДУ ім. Петра Могили викладаються й інші іноземні мови: починаючи з 3 курсу, студенти всіх факультетів вивчають другу іноземну мову (німецьку, французьку, іспанську). В університеті є група, яка успішно вивчає китайську мову. Два представники «Корпусу миру» плідно працюють у ЧДУ ім. Петра Могили вже протягом багатьох років.

На юридичному факультеті викладається дисципліна «Криміналістика». Для забезпечення проведення практичних занять з цієї дисципліни створено матеріально-технічну базу, яка включає кабінет криміналістики (обладнаний сучасними техніко-криміналістичними приладами, за допомогою яких студенти поглиблено вивчають методики проведення судово-криміналістичних експертиз), фотолабораторію, криміналістичний полігон та криміналістичні прилади, інструменти, засоби.

Старшим викладачем кафедри цивільного та кримінального права і процесу, В. В. Коноваловим на сьогодні проводиться робота щодо техніко-криміналістичного забезпечення навчального процесу.

З метою поглиблення гуманітарної і загально-філологічної підготовки, в ЧДУ ім. Петра Могили навчальним планом у циклі дисциплін за вибором ВНЗ передбачається поглиблене вивчення таких наук, як етика, естетика, риторика, логіка.

Окрім того, сучасний фахівець повинен сьогодні досконало володіти новітньою комп'ютерною технікою. В галузі правознавства, зокрема, великого розповсюдження набули електронні засоби збору та аналізу відповідної інформації.

Тому в ЧДУ ім. Петра Могили збільшується кількість годин для опанування курсу «Основи інформатики та обчислювальної техніки» в 5 разів порівняно з освітніми вимогами Міністерства освіти і науки України (268 годин проти 54).

Для набуття спеціальності «Правознавство» в ЧДУ ім. Петра Могили створено всі необхідні умови. Варто зупинитись на такому аспекті підготовки майбутніх юристів, як уміння працювати із сучасною електронною технікою.

Студенти також можуть користуватися великою бібліотекою, яка містить підручники, книги, посібники з фаху українською, російською та англійською мовами (біля 10 000 екземплярів).

Плідна робота факультету була б неможливою без зусиль тих, хто допомагав студентам знайти себе в обраній спеціальності, проявити власні здібності. Добрим словом слід згадати бібліотекарів читальної зали, які, крім видачі замовленої літератури, надають кваліфіковані консультації, проводять бібліографічні огляди, влаштовують тематичні виставки.

Факультет має в розпорядженні юридичну клініку, фотолaboratorію і кабінет криміналістики, комп'ютерні класи, читальний зал науково-навчальної літератури.

Практика

Важливу роль у підготовці фахівців відіграє практика, що стає своєрідним випробуванням для студента, перевіркою отриманих ним знань та вмінь. Робочу програму проходження виробничої практики студентами денного відділення спеціальності «Правознавство» складено відповідно до вимог «Положення про проведення практики студентами вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р. № 35.

Практика студентів є необхідною складовою процесу підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах і проводиться на базах навчальних закладів, а також установ, підприємств і організацій різних галузей господарства і державного управління.

Джерелом фінансування практики студентів університету є кошти університету. Витрати на практику студентів університету входять складовою частиною в загальні витрати на підготовку спеціалістів. Розмір витрат на практику студентів визначаються калькуляцією кошторису, який розробляє університет і узгоджує з базами практики. Відповідно до додатка № 2 до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів», затвердженого Міністерством освіти України від 30 квітня 1993 р., метою практики є: оволодіння студентами сучасними методами, формами організації і здійснення правової роботи; закріплення і поглиблення отриманих студентами теоретичних знань з юридичних дисциплін; ознайомлення з практичним досвідом роботи юрисконсульта на підприємстві, особливостями організації правового регулювання відносин на посадах керівного персоналу юридичних, договірних, комерційних підрозділів державних підприємств, акціонерних товариств, рекламних, маркетингових, аудиторських фірм, комерційних, підприємницьких та банківських структур, а також у відповідних підрозділах науково-дослідних та конструкторських інститутів, у юридичних службах закладів освіти, охорони здоров'я, культури і т. п. Ознайомлення з практичним досвідом роботи слідчих, прокурорських, судових органів, формування у них на базі отриманих у вищому навчальному закладі знань і навичок з мистецтва спілкування і прийняття самостійних рішень в юридичній практиці; виховання потреб систематично оновлювати свої знання і творчо їх використовувати в практичній діяльності.

Практика студентів організується згідно з Положенням про проведення практики студентів та програм практик. Практична підготовка студентів проводиться щорічно. Згідно з навчальним планом передбачено: 2 виробничі, 1 переддипломна практики. Для кожного виду практики розроблені окремі програми. Ці програми містять розділи, які розкривають мету і зміст практики, регламентують порядок організації, керівництво і проходження практики, розкривають структуру та вимоги до оформлення звітів студентів, форми контролю оцінки якості проходження студентами практики.

Переддипломна практика на V курсі триває 2 календарних місяці, що дає змогу студентам-випускникам краще вдосконалити свої практичні знання, отримати необхідний

обсяг навиків, зарекомендувати себе як кваліфікований молодий спеціаліст у відповідній базі практики з метою подальшого працевлаштування за обраною спеціалізацією.

Студенти юридичного факультету проходять практику згідно з довгостроковими договорами: в органах юстиції, в судах, банках, прокуратурі, органах внутрішніх справ, окремих приватних підприємствах.

Юридична клініка «V E R I T A S»

Юридична клініка «VERITAS» діє при юридичному факультеті Чорноморського державного університету ім. Петра Могили.

Юридичну клініку створено на виконання Указу Президента України від 18.10.2001 р. № 992/2001 «Про національну програму правової освіти населення», Типового положення «Про юридичні клініки вищих навчальних закладів», Статуту ЧДУ ім. Петра Могили.

Юридична клініка є неодмінним елементом факультету. До речі, досить молодим елементом – у жовтні 2004 р. ініціативна група отримала письмове розпорядження ректора університету Л. П. Клименка, яке офіційно закріпило статус «Юридичної клініки» при факультеті.

Починаючи з першого набору студентів-юристів, виникла ідея створення юридичної клініки задля практичного застосування майбутніх знань, підготовки вже під час перших кроків на ниві юриспруденції висококваліфікованих кадрів, для подолання психологічного бар'єру перед дорослим життям у якості фахівця зі спеціальності «Правознавство».

Юридичну клініку очолює к.ю.н., доцент *Лісна Іванна Стефанівна*. До складу юридичної клініки входять консультанти – студенти 4-5 курсів юридичного факультету, волонтери – студенти 1-3 курсів. Допомогу у наданні практичних порад і консультацій здійснюють куратори – викладачі-практики.

Консультанти Юридичної клініки надають безкоштовну правову допомогу мало-забезпеченим та іншим соціально вразливим верствам населення з таких галузей права: цивільне, сімейне, житлове, земельне, соціальне забезпечення.

Завдання юридичної клініки:

1. Забезпечення навчального процесу, спрямованого на оволодіння студентами практичними аспектами юридичної професії.
2. Надання безоплатної юридичної допомоги населенню.
3. Проведення правопросвітницької роботи.

Відповідно до мети та завдань, у юридичній клініці:

1. Проводяться навчальні заняття;
2. Забезпечується організація та ведення діловодства;
3. Здійснюється прийом і консультування;
4. Здійснюється складання та оформлення проектів правових документів;
5. Проводиться підготовка і поширення публікацій для населення з актуальних правових питань;
6. Налагоджується співпраця з органами державної влади і місцевого самоврядування, ЗМІ, іншими підприємствами, установами та організаціями;
7. Проводяться науково-практичні заходи;
8. Узагальнюється практика ведення справ студентами Клініки;
9. Забезпечується співпраця з іншими юридичними клініками.

Науковий історико-правовий гурток «Скіфія»

При юридичному факультеті діє Науковий історико-правовий гурток «Скіфія», який очолює доцент, кандидат юридичних наук Лісна Іванна Стефанівна та студентський

керівник – студент Токмін Олександр. Переважно до складу Наукового історико-правового гуртка «Скіфія» входять студенти 1 та 2 курсів юридичного факультету.

Гурток має власну стіннівку, де публікуються новини про основні заходи, звіти про них. До статей стіннівки додаються фотокартки із засідань та мандрівок гуртку.

Члени Наукового історико-правового гуртка «Скіфія» досліджують сторінки української історії та права. «Скіфія» вже здійснила дослідницьку мандрівку до Ольвії та має на меті ще декілька подорожей до різних історичних куточків країни. Теми заходів гуртку: ознайомлення з історією Києво-Могилянської академії та її засновником, проблема і дослідження норманської теорії виникнення держави у східних слов'ян, держава і право України у 1917-1920 рр., голодомор 1932-1933 рр. як спосіб приборкання українського народу.

Завдання Наукового історико-правового гуртка «Скіфія»:

– Забезпечення навчального процесу, спрямованого на оволодіння і поглиблення студентами історико-правових знань з історії України та зарубіжних країн.

– Надання безпосередньої можливості студентам брати участь у засіданнях, обговорюваннях, дискусіях та «круглих столах» з історії.

– Оволодіння знаннями, уміннями і навичками у роботі з історичними джерелами та вміння їх використовувати у доповідях, рефератах та дослідженнях.

– Попередня ступенева праця над майбутніми дипломними роботами.

Відповідно до мети та завдань у Науковому історико-правовому гуртку «Скіфія»:

– проводяться засідання членів гуртку;

– залучаються до роботи найактивніші студенти-першокурсники юридичного факультету;

– проводяться активні обговорювання, дискусії з запропонованих тем.

Студенти факультету також мають змогу відвідувати лекції американського професора і прослухати курс порівняльного правознавства правових систем США та України. Студенти четвертого курсу, завдяки зусиллям старшого викладача В. В. Коновалова, мають змогу не лише теоретично, але й на практиці познайомитися з цікавою наукою криміналістикою у спеціально створеному кабінеті.

Студентські ініціативи

Окремо слід зазначити про організацію студентського самоврядування на факультеті. Ще з самого початку свого функціонування і дотепер існує міцна організація старостату (загальні збори старост усіх курсів). Староста є своєрідним «ядром» студентської громади групи, перед якою він є відповідальним.

З лютого 2006 р. на факультеті створено Студентський деканат як елемент системи студентського самоврядування. Він забезпечує представлення інтересів студентської громади факультету, здійснює організацію наукової та культурної сфер, погоджує з деканатом факультету питання, котрі стосуються соціально- побутових, оздоровчих потреб студентської громади факультету, вносить пропозиції про форми заохочення та стягнення студентів, підзвітний та підконтрольний студентській колегії, має власну структуру (СТАРОСТАТ + ЧЛЕНИ СТУДЕНТСЬКОГО ДЕКАНАТУ). До складу деканату входять близько 20 студентів – активістів факультету, незалежно від курсу. Очолює студентський деканат студентський декан та його заступник. Систематично проводяться збори студентського деканату.

За відносно короткий термін свого існування члени студентського деканату розробили проект символіки факультету (Герб та Гімн факультету), гідно представляли факультет на університетському і міжуніверситетському рівнях, започаткували нові традиції та свята на факультеті, відзначили «кращих із кращих» на стенді «Гордість факультету».

Запорукою успішної підготовки фахівців-юристів у ЧДУ ім. Петра Могили є творча атмосфера в стінах навчального закладу. Незважаючи на те, що університету лише біля 15 років, він уже посідає одне з перших місць серед ВНЗ міста.

Фактично сьогодні – це єдиний центр саме української освіти в Миколаєві і в Південному регіоні.

ЧДУ ім. Петра Могили постійно дбає про поліпшення духовного клімату на Півдні України. Тут діє власний видавничий центр, видається студентська газета «ВАГАНТ» (свідоцтво МК 205 від 25 червня 1997 р.), яка вже здобула популярність в інших навчальних закладах Миколаєва та області.

На юридичному факультеті, силами студентів усіх курсів випускається стінгазета «Юрист», у якій містяться рубрики: «Новини законодавства», «Консультація», «Сторінка спорту», «Дозвілля», рубрика гумору тощо. Рубрики газети підібрані таким чином, щоб вона не тільки була переповнена «сухим» науково-пізнавальним матеріалом, а й містила жарти, малюнки та карикатури.

Слід сказати декілька слів про творчий склад «Юриста» – редколегію, до складу якої входять переважно студенти п'ятого курсу, хоча і студенти інших курсів виявляють бажання розповісти якісь цікаві випадки зі студентського життя, поділитися досвідом і просто гарним настроєм.

Газета випускається буквально без відриву від навчання – на великих перервах або після пар. Робота над черговим номером газети завжди проходить злагоджено, та, звичайно, не обходиться без гумору і жартів.

Навчально-виховна робота юридичного факультету базується на «Концепції національного виховання». Ще одним принципом організації навчально-виховної роботи є підхід до викладання правових дисциплін як до засобу формування свідомості студента. Факультет намагається виховувати фахівців з динамічним, відкритим, творчим типом свідомості, завжди готових сприймати і переробляти нову духовну інформацію. З іншого боку, ця свідомість повинна бути позбавлена ксенофобії і не репресивною, тобто не тільки терпляче ставитися до «чужого», а й активно підтримувати його розвиток.

Однією з провідних вимог до студентів-юристів є всебічний розвиток їх творчих та дослідницьких умінь.

Науково-дослідна робота студентів-юристів спрямована на розвиток у майбутніх спеціалістів і науковців нахилів до пошукової, дослідницької діяльності, до творчого розв'язання навчально-виховних завдань університету, а також формування вмінь і навичок застосування дослідницьких методів для розв'язання практичних питань навчання та виховання.

У практиці юридичного факультету широко використовується завдання для самостійної роботи, що передбачає складання: узагальнюючих таблиць; кросвордів, тестів з теми; написання рефератів і доповідей за визначеними викладачем темами; різноманітні групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

В умовах активної творчої пізнавальної діяльності студентів-юристів їх роботи все більше набувають характеру дослідницького пошуку. Студентам імпонують творчі завдання: підготовка доповідей, рефератів, виступів.

Центральне місце відведено кафедрам факультету, де провідні викладачі, очолюючи наукові напрямки, проводять широкий спектр наукових досліджень сучасних правових проблем.

Найприємнішим святом є День народження. Для юридичного факультету червона дата календаря – 19 травня. Це день не лише підведення підсумків роботи викладачів, студентів, оцінки здобутків факультету, а й визначення перспектив розвитку в майбутньому.

З розглянутих прикладів, фактів, подій, досвіду роботи, досягнень у навчальній роботі та вихованні молоді можна й треба зробити певні висновки. Для історії період

існування факультету – невеликий проміжок часу, але для підрозділу вищого навчального закладу, яким є юридичний факультет, це досить плідний час становлення, розвитку, набуття досвіду та формування традицій.